

Milivoj Štrepel I NJEGOVO DJELO

znanstveni skup u povodu
160. obljetnice rođenja
znamenitoga hrvatskoga
klasičnog filologa,
kroatista, prevoditelja
i književnog kritičara

Zavičajni muzej Ozalj
8. studenog 2022.

180m
1842-2022.

zmO
zavičajni
muzej Ozalj

vijenac

Milivoj Šrepel i njegovo djelo

Znanstveni skup u povodu 160. obljetnice rođenja znamenitoga hrvatskoga
klasičnog filologa, kroatista, prevoditelja i književnog kritičara

PROGRAM SKUPA I SAŽETCI PREDAVANJA

Zavičajni muzej Ozalj

8. studenog 2022.

180 maticahrvatska
1842-2022.

 zmo
zavičajni
muzej Ozalj

vijenac

Raspored izlaganja

10:00 Otvaranje skupa i pozdravni govori

dr. sc. Alojz Jembrih, prof. emer

Goran Galić, glavni urednik *Vijenca*

Stjepan Bezjak, ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj

Izlaganja I.

Predsjed: Goran Galić

10:30 Alojz Jembrih

Milivoj Šrepel u svjetlu svojih pisama Vatroslavu Jagiću

10:50 Ivana Kresnik

Doprinos Milivoja Šrepela hrvatskomu jezikoslovlju 19. stoljeća

11:10 Petar Ušković Croata

Šrepelovo „otkrivanje“ hrvatskoga latinитета

11:30 Jasmina Lukec

Šrepelovo otkriće kajkavskoga »mirisnoga poljskoga cvijeta«

11:50 Rasprava

12:15 Pauza za kavu

Izlaganja II.

Predsjedatelj: Petar Ušković Croata

13:00 Goran Galić

Milivoj Šrepel i „Vienac“

13:20 Petra Matović i Ana Mihaljević

Šrepelov doprinos proučavanju opusa Junija Palmotića

13:40 Anamarija Bačvar

Povijest klasične filologije na Mudroslovnom fakultetu i doprinos Milivoja Šrepela za njezin razvoj

14:00 Ivan Bekavac Basić

Milivoj Šrepel o dvojici hrvatskih latinista – Janu Panoniju (XV. st.) i Frani Patriciju (Petriću) (XVI. st.)

14:20 Rasprava i zatvaranje skupa

15:00 Ručak za izlagače

dr. sc. Alojz Jembrih, prof. emer.
Fakultet hrvatskih studija, Zagreb

Milivoj Šrepel u svjetlu pisama Vatroslavu Jagiću

Pisma o kojima je riječ dragocjen su izvor za poznavanje privatnoga života autora pisama te političkih, kulturnih i društvenih zbivanja u doba njihova nastanka. Među rukopisnom ostavštinom Vatroslava Jagića u Zbirci rukopisa i starih rijetkih knjiga u NSK u Zagrebu, pod oznakom R 4610b pohranjeno je 111 pisama Milivoja Šrepela koja je, većinom iz Zagreba, pisao Jagiću u Beč. Pisma su nastala u vremenskom rasponu od 1890. do 1904. godine.

S velikim prijateljskim povjerenjem Šrepel piše Jagiću o svom životu i radu, osvrće se na Jagićeve filološke znanstvene uspjehe, dotiče se rada u Akademiji i njezinih suradnika, iznosi stavove o jezičnim pitanjima, usput i o političkim zbivanjima. U nekim pismima pruža Jagiću željene informacije o knjigama, prijevodima i rukopisima.

Šrepelova su pisma prava riznica za poznavanje tadašnje hrvatske filologije, ona su relevantan izvor informacija iz prve ruke. U referatu bit će prikazani dijelovi Šrepelovih pisama koji se tiču hrvatske i slavenske filologije, ali rubno i kulturno-političkih prilika u razdoblju od četrnaest godina. Pisma su i za hrvatsku historiografiju, kao izvor informacija, nezaobilazna.

doc. dr. sc. Ivana Kresnik
Fakultet hrvatskih studija, Zagreb

Doprinos Milivoja Šrepela hrvatskom jezikoslovlju 19. stoljeća

Milivoj Šrepel (1862–1905) kao klasični filolog posvetio se uglavnom književnosti, no u nekoliko radova objavljenih u Akademijinim periodičkim izdanjima bavio se jezikoslovnim raščlambama. U izlaganju će ti radovi biti prikazani, stavljeni u kontekst Šrepelu suvremenih jezikoslovnih kretanja te će biti vrednovan njihov doprinos hrvatskoj lingvistici kraja 19. stoljeća.

Petar Ušković Croata, mag. educ. philol. lat. et croat. lat.
Fakultet hrvatskih studija, Zagreb

Šrepelovo otkrivanje hrvatskoga latiniteta

Početak intenzivnije afirmacije hrvatskoga latiniteta događa se u drugoj polovini 19. stoljeća u okviru novoutemeljene Katedre za klasičnu filologiju, tada pod nazivom Seminar za klasičnu filologiju (1886) na kojoj je prvi profesor bio Franjo Maixner (1841–1903) kojeg će 1889. naslijediti Milivoj Šrepel, nakon što je imenovan izvanrednim profesorom latinske filologije. On se odmah posvetio istraživanju hrvatskoga latiniteta s naglaskom na dubrovačke latiniste, pa tako objavljuje radove o Ivanu Bolici, Benediktu Stayu, Đzonu Rastiću, ali ne izostavlja ni Marulića, ni Šižgorića, kao ni Panonija. Inventurom hrvatskih autora latinskoga pera Šrepel se profilira kao istraživač i znanstvenik koji svojim radovima prepoznaje kontinuitet hrvatske latinističke književnosti i njezinu ulogu u hrvatskoj književnosti.

Jasmina Lukec, prof., znanstvena novakinja
Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb

Šrepelovo otkriće kajkavskoga „mirisnoga poljskoga cvijeta“

Rad će se osvrnuti na kajkavsku pjesmaricu Nikole Šafrana, dijelove koje je Milivoj Šrepel objavio 1899. u *Gradi za povijest književnosti hrvatske*. Tiskanjem 34 odabrane pjesme Šrepel je hrvatsku filološku struku upoznao sa Šafranovom zbirkom, a i s kajkavskom rukopisnom lirikom općenito, ukazavši na važnost prepoznavanja i vrednovanja kajkavske dionice u korpusu hrvatske književnosti.

**Goran Galić, mag. comm., glavni urednik *Vijenca*
Matica hrvatska, Zagreb**

Milivoj Šrepel i „Vienac“

Milivoj Šrepel u razdoblju između 1887. i 1903. bio je jedan od najistaknutijih suradnika *Vienca*, središnjega časopisa hrvatske književnosti i kulture druge polovice 19. stoljeća, a Ivo Frangeš spominje ga i kao „urednika *Vienca*“. Težeći za modernizacijom hrvatskoga književnog diskursa i odbacivanjem tradicionalnih šablona, Šrepel je na stranicama *Vienca* upoznao čitatelje s glavnim europskim piscima i kritičarima, posebno Tolstojem, Turgenjevom, Puškinom, Ibsenom. Važne su i njegove studije domaćih pisaca, a u radu se posebno analizira Šrepelova studija u devet nastavaka u *Viencu* iz 1888. *Stanko Vraz, osnivač književne kritike hrvatske. Prilog k povijesti hrvatske književnosti.*

dr. sc. Petra Matović, docentica

Filozofski fakultet, Zagreb

dr. sc. Ana Mihaljević, znanstvena suradnica

Staroslavenski institut, Zagreb

Šrepelov doprinos proučavanju opusa Junija Palmotića

Kao jedan od naših najvećih baroknih književnika, Junije Palmotić danas je najpoznatiji po autorskim djelima na hrvatskom, dok se o ostatku njegova opusa rijetko govori. Iako je opsegom manji, taj ostatak nije zanemariv: čine ga latinske pjesme te hrvatski prijevod epa *Christias* iz pera humanista Marca Girolama Vide. U izlaganju prikazat ćemo Junija Palmotića kao latinista: pjesnika koji je pisao na latinskom i prevodioca koji je s latinskog na hrvatski preveo jedan od najutjecajnijih i najopsežnijih kristoloških epova na latinskom. Pritom ćemo se fokusirati na doprinos Milivoja Šrepela i njegov rad na latinskim pjesmama Junija Palmotića.

Anamarija Bačvar
Fakultet hrvatskih studija, Zagreb

Povijest klasične filologije na Mudroslovnom fakultetu i doprinos Milivoja Šrepela njezinu razvoju

Katedra za klasičnu filologiju osnovana je 1886. na tadašnjem Mudroslovnom fakultetu pod nazivom Seminar za klasičnu filologiju. Prvi je profesor bio Franjo Maixner, a naslijedio ga je Milivoj Šrepel. Da je klasična filologija već tada bila važna, svjedoči činjenica da je Šrepel predavao čak trinaest kolegija: Povijest rimskoga pjesništva, Povijest rimskoga govorništva, Povijest rimske historiografije, O rimskoj satiri, O Juvenalu, O razvoju rimske književnosti, Glasovi latinskoga jezika, Oblici latinskoga jezika, Latinska sintaksa, Rimske starine, Horacijeva metrika, Topografija staroga Rima, Enciklopedija i metodologija klasične filologije. Što se tiče seminara, čitali su se Ciceronov *Brut*, *Pisma*, *Govor za Cecilija*, Tacitovi *Anali* i *Dijalog*, Salustijev *Katilina*, Kvintilijanove *Institutio oratoria*, Horacijeve *Ode* i *Poslanice*, Vergilijeve *Eneide*, Tibulove *Elegije* i Ovidijeve *Metamorfoze*. Objavljivao je radove o latinskoj gramatici i književnosti poput djela *Rimska satira* (1894) i *Klasična filologija* (1899). Osim proučavanja antike, Šrepel se bavio i hrvatskim latinitetom te je na nagovor Franje Maixnera i Franje Račkog objavio hrvatski prijevod Baronova djela *Institucije rimskoga prava*. Ipak, referentno je djelo za proučavanje Šrepelova *Klasična filologija*, uputa u pojedine struke klasične filologije iz koje se može iščitati što je sve tada ona obuhvaćala. Šrepel navodi da su pomoćne struke koje prate filologiju bibliografija, geografija i topografija, starine, mitologija i religija, a sporedne arheologija, epigrafika, metrologija i numizmatika, kronologija i povijest filologije. Šrepelu se može zahvaliti što je izradio sveučilišnu literaturu za studij klasične filologije i latiniteta na hrvatskom jeziku.

Ivan Bekavac Basić, prof.
Zagreb

***Milivoj Šrepel o dvojici hrvatskih latinista – Janu Panoniju (15. st.)
i Frani Patriciju (Petriću) (16. st.)***

Milivoj Šrepel (Karlovac, 1862–Zagreb, 1905), sveučilišni profesor klasične filologije, član Matice hrvatske i JAZU (danas HAZU), u kratkom životnom vijeku, svojim je radovima dao znatan doprinos u području hrvatske filologije i povijesti književnosti, ali i u području klasične filologije, naznačivši putove izrade povijesti hrvatskoga latinizma. Istraživanja je posvetio i dvojici hrvatskih latinista. Prvi je Ivan (Jan) Panonij (1438–1472), a ozbiljan je istraživački rad posvećen Panonijevim epigramima prožetim cinizmom koji se oslanjaju na velikog rimskog epigramatičara Marcijala (oko 40–oko 104). Drugi znameniti Hrvat, koji je djelovao u Italiji u 16. stoljeću, bio je Frane Petrić – Franciscus Patricius ili kako ga Šrepel naziva Franjo Patricij (Cres, 1529–Rim, 1597). O Petriću je u hrvatskim zemljama, u vrijeme nastanka Šrepelova rada *O Patricijevoj poetici*, također vrlo malo pisano. Rad je pročitao na sjednici Filologičko-historičkoga razreda JAZU 2. srpnja 1891. Oba Šrepelova rada bit će detaljnije prikazana u referatu.

